

Gäller för: Verksamhet AnOplva neonatal barn

Giltig från: 2025-11-21

Innehållsansvar: Johan Holmén, (johho3), Sektionschef

Giltig till: 2027-11-21

Granskad av: Johan Holmén, (johho3), Sektionschef

Godkänd av: Angela Hanson, (angha), Verksamhetschef

Latexallergi vid anestesi och operation

Förändringar sedan föregående version

Denna rutin ersätter ett tidigare PM med samma namn.

Bakgrund och syfte

Latex (naturgummi) användes tidigare i en mängd produkter inom anestesi- och operationssjukvård. Exempel på sådana produkter var bl.a. handskar, katetrar, andningsslangar, -blåsor och -masker.

Barn, som opererats många gånger, ffa som spädbarn, riskerade att sensibiliseras och utveckla allvarliga allergiska reaktioner i samband med kirurgi.

Eftersom latex nästan genomgående har ersatts av silikon och plastmaterial är risken för exponering numera väldigt låg. Men det finns fortfarande vuxna med latexallergi, och barn, som vårdats under andra enklare förhållanden än våra kan ha blivit latexexponerade med risk för sensibilisering. Det finns därför anledning att ge anvisningar för att minimera och i vissa fall helt undvika latexexponering. Eftersom sannolikheten att en anafylaktisk reaktion mot latex inträffar i barnsjukvården är väldigt låg innehåller rutinen två autentiska fallbeskrivningar för att beskriva kliniskt förlopp och behandling.

Utförande

Riskpatienter

Latexallergi har beskrivits som vanligt förekommande hos barn opererade för ryggmärgsbräck i nyföddhetsperioden och även hos barn med tidigt opererades för urogenitala missbildningar. Hypotesen är att det sker en sensibilisering under operationer tidigt i livet. Många av barnen angavs uppvisa lätta allergiska reaktioner vid kontakt med gummi, t.ex. klåda och svullnad runt munnen vid blåsning av ballong.

Aktuella åtgärder för att undvika sensibilisering och allergisk reaktion mot latex

- Patienter, som är opererade i nyföddhetsperioden eller upprepade gånger särskilt för myelomenigocele och/eller urogenitala missbildningar bör tillfrågas om gummiöverkänslighet. Det finns möjlighet att testa patienter med misstänkta symptom.
- Anestesisystem (slangar, andningsblåsa, mask) av silikon används enligt sedvanlig rutin.
- Filter mellan tub och slangar eliminerar nästan helt passage av partiklar.
- Operationshandskarna ska vara latexfria.
- Klethäfta används inte hos riskpatienter och får absolut inte användas vid känd latexallergi.
- Undvik om möjligt att använda läkemedel i ampull med gummimembran. Om inget alternativ finns, bryt bort korken och drag direkt ur flaskan!

Behandling vid misstänkt allergisk reaktion mot latex

- Behandla enligt Rutin Anafylaktisk chock
- Skicka blodprov för bestämning av tryptase när det akuta tillståndet har behandlats.

Fall 1

Tonårig pojke, som nyfödd opererad för MMC. Vid röntgenundersökning i tioårsåldern reagerat med abortiv anafylaktisk reaktion hävd med adrenalin. Kontrastmedel misstänktes. Några år senare liknande reaktion i samband med rektalpalp. Pojken fick lätta symptom, klåda, vid hudkontakt med gummi och latexallergi kunde verifieras.

Fall 2

Åttaårig flicka opererad flera gånger för urogenitalmissbildning. Vid något tillfälle i samband med anestesi-intensivvård kardiovaskulär kollaps utan klar etiologi. Ingen övrig anamnes. Sövdes nu för njurtransplantation. Efter en timmes operation hastigt debuterande bronkospasm, bradycardi och blodtrycksfall. Svarade på iv adrenalintillförsel, erhöll även kortison och kalk. Anestesi- och

operationsutrustning innehållande gummi ersattes av annat material och transplantationen fullföljdes. Tryptasbestämning i blod visade förhöjt värde indikerande anafylaktisk reaktion.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.”

Granskare/arbetsgrupp

Johan Holmén SC An/Op/IVA-neo Område 1 barn DSBS

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet AnOpIva neonatal barn

Innehållsansvar: Johan Holmén, (johho3), Sektionschef

Granskad av: Johan Holmén, (johho3), Sektionschef

Godkänd av: Angela Hanson, (angha), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-47

Version: 8.0

Giltig från: 2025-11-21

Giltig till: 2027-11-21